

Ajankohtaista yliopistojen opiskelijavalintojen kehittämishankkeesta

Projektipäällikkö Tanja Juurus

YLIOPISTOJEN
OPISKELIJAVALINTOJEN
KEHITTÄMISHANKE
2022–2025

Opiskelijavalintojen kehittämishanke 2022-2025

- Mitä saatiin aikaan?

Todistusvalinnan pisteytystä kehitetty

- Vuonna 2026 pisteytyksessä 11 erilaista taulukkoa 50 taulukon sijaan
- Taulukoissa yhtenäinen logiikka, oppiaineiden pisteyttäminen relevanssin mukaan
- Tavoitteena rohkaista tekemään oman kiinnostuksen mukaisia valintoja lukiossa

Lisää tutkittua
tietoa
valinnoista

Keskustelua
ja faktoja

Valintakokeita uudistettu

- Vuodesta 2025 lähtien valintakokeet A-I korvanneet toistasataa aiempaa koetta
- Valintakokeet mittaavat ensisijaisesti generisiä valmiuksia kokeen alojen kontekstissa
- Kaikki kokeet voi suorittaa eri puolella Suomea
- Tavoitteena vähentää kuormitusta ja lisätä mahdollisuuksien tasa-arvoa

Valintojen aikataulua korjattu

- Valintakokeet vasta todistusvalinnan tulosten julkaisemisen jälkeen
- Valintakokeita ei järjestetä päällekkäin eikä samaan aikaan AMK-kokeen kanssa
- Ennakkomateriaaleja vähän, julkaisu vasta kevään ylioppilasjuhlien jälkeen

Yhteistyötä

Keskeiset muutokset todistusvalinnan pisteytykseen 2026

- **Taulukoita huomattavasti vähemmän (11) ja taulukoissa vahvemmin yhtenäinen logiikka**
- **Kynnysehdot yhtenäisemmät ja loogisemmat**
- **Äidinkielen painoarvo jonkin verran nykyistä suurempi**
 - Äidinkielen osaamisen merkitys ja puutteet osaamisessa; tutkimusnäyttö
 - Keskeinen rooli läpi opintopolun, pakollinen kirjoitettava aine
- **Matematiikan pisteytys kuvaa paremmin eri matematiikan oppimäärien relevanssia koulutusalaalla**
 - Matematiikka tärkeää; pitkä matematiikka korostuu aloilla, joilla juuri siitä selkeää hyötyä
 - Negatiivisiin ohjausvaikutuksiin puuttuminen
- **Reaaliaineiden pisteytys tasaisempi ja koulutusalan kannalta relevanttia osaamista kuvaava**
 - Kaikki reaalit tuottavat geneerisiä valmiuksia ja monilla aloilla tarvitaan eri asioista kiinnostuneita opiskelijoita
 - Tarvittaessa reaalit jaettu kahteen ryhmään LOPS:n mukaisesti ja/tai painotettu 1-2 reaaliala
 - Mahdollisuus valita oman kiinnostuksen mukaan, loogisuuden lisääminen
- **Kielten painoarvo jonkin verran nykyistä suurempi**
 - Kannustetaan kielten opiskeluun, kielistä todellinen vaihtoehto
 - Huoli kielivarannon kapenemisesta ja osaajapulasta

Yliopistojen valintakokeet ennen ja nyt

Valintakoe A

- Fysiikka
- Informaatioverkostot
- Kemia
- Matemaattiset tieteet
- Nanotiede
- Tietojenkäsittelytiede
- Tekniikka

Valintakoe B

- Biokemia ja molekyylibiotieteet
- Biolääketiede
- Farmasia
- Lääketieteelliset alat
- Ravitsemustiede

Valintakoe C

- Biologia
- Elintarviketieteet
- Geotieteet
- Maantiede
- Maataloustieteet
- Metsätieteet
- Ympäristötieteet

Valintakoe D

- Logopedia
- Psykologia
- Terveystieteet ja hoitotiede
- Liikuntabiologia ja valmennustiede

Valintakoe E

- Kasvatustieteet
- Liikuntapedagogiikka

Valintakoe F

- Kauppatieteet
- Taloustieteet
- Tietojärjestelmätiede

Valintakoe G

- Hallintotieteet
- Oikeustieteet
- Sosiaalitieteet
- Viestintätieteet
- Yhteiskuntatieteet (sis. liikunnan yhteiskuntatieteet)

Valintakoe H

- Filosofia
- Historia
- Kulttuurien tutkimus
- Taiteiden tutkimus
- Teologia

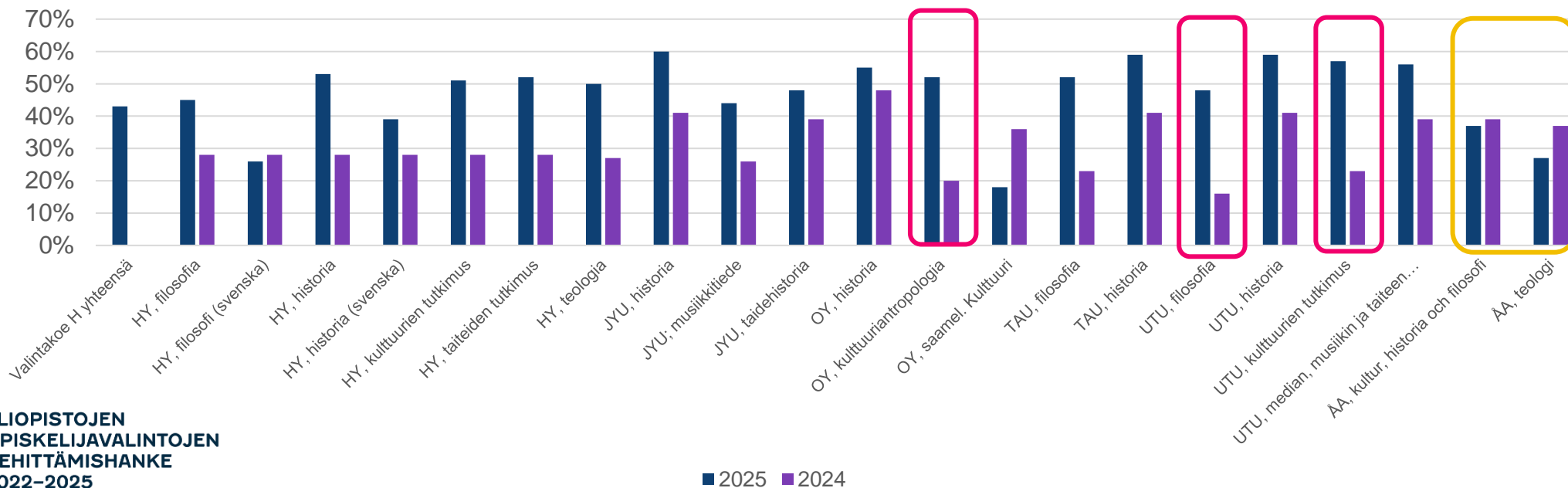
Valintakoe I

- Kielitieteet
- Kirjallisuustieteet
- Kotimaiset kielet
- Vieraat kielet

Uusien kokeiden vaikutukset ja palaute

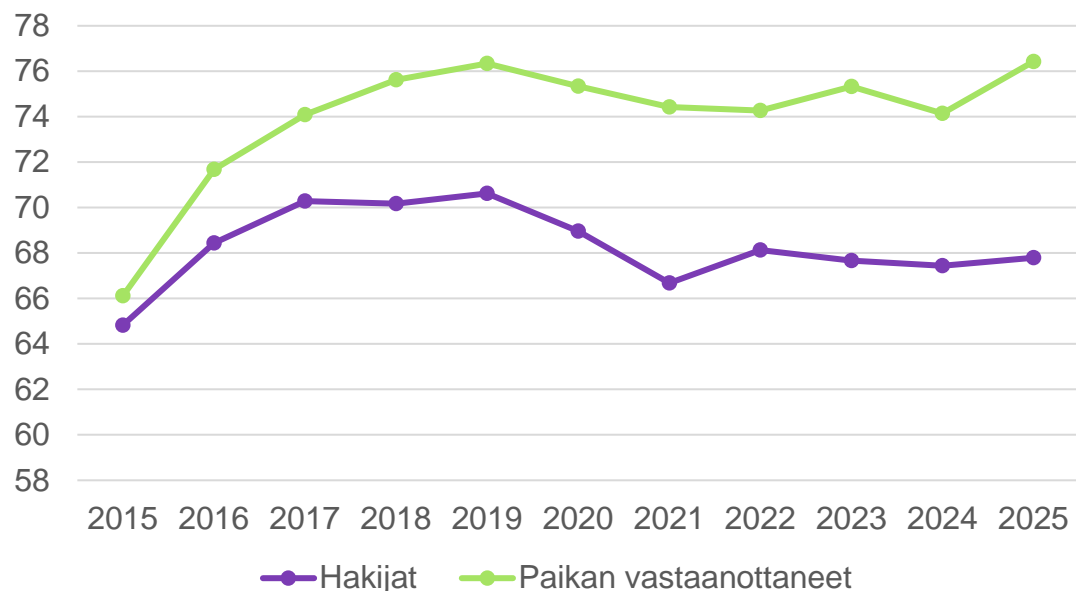
Hakijamäärät ja kokeisiin osallistuminen

- Huomattavan monella koulutusalaalla hakijamäärä nousi selvästi enemmän kuin yhteishaun hakijamäärä
 - Suurimpana nousijana oikeustieteet (+41 %), myös mm. hallintotieteet (+28 %), hammaslääketiede (+19 %), maataloustieteet (+19 %), logopedia (+18 %), psykologia (+17 %)
 - Uusien kokeiden merkitys?
- Valintakokeisiin osallistui keskimäärin yli 50 % hakijoista, mikä on selvästi enemmän kuin aiemmin
- Esimerkkinä valintakoe H, johon osallistui kaikkiaan 43 % hakijoista

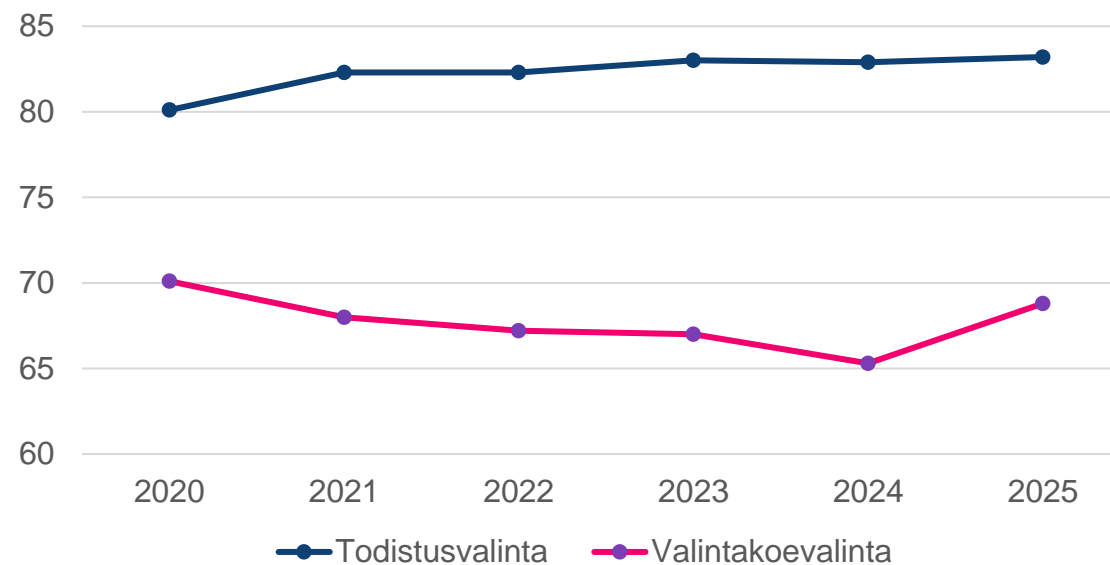

Ensikertalaisten hakijoiden asema

Ensikertalaisten osuus hakijoista ja paikan vastaanottaneista
2. yhteishaku, I sykli

Ensikertalaisten osuus paikan vastaanottaneista valintatavoittain
2. yhteishaku, I sykli

Palaute kokeista

Hakijakysely

- Kysely toteutettiin kesäkuussa 2025 kokeiden jälkeen, ennen tuloksia
- Vastaajia noin 7 500
- Uudet kokeet jakoivat hakijoiden mielipiteitä:

1) Uudistuksen positiivisesti kokevat

- Erityisesti ensimmäistä kertaa kokeisiin osallistuneita
- Mm. mahdollisuus hakea monelle alalle ja valmennuskurssien merkityksen väheneminen mainittiin oikeina kehityssuuntina
- Kokeisiin valmistautumista enemmistö ei kokenut erityisen kuormittavana

2) Uudistukseen kriittisesti suhtautuvat

- Erityisesti aiemmin kokeisiin osallistuneita
- Kokeiden muuttuminen koettiin kuormittavana
- Kritiikkiä mm. suuresta monivalintatehtävien määrästä

Yliopistojen opiskelijavalinnat hankkeen jälkeen

Mitä yliopistojen opiskelijavalinnoissa seuraavaksi tapahtuu?

Uudistusten seuranta

- Hankkeen aikana tehtyjen uudistusten toimivuutta ja vaikutuksia seurataan sekä data-analyyseillä että palautekyselyillä
 - Suunnitelmissa myös kysely toisen asteen toimijoille vuonna 2026
- Tulevat kehittämistoimet pyritään tekemään hallitusti ja riittävällä siirtymäajalla

Siirtohakuhanke

- OKM:n rahoittama yliopistojen yhteinen hanke siirtohakumenettelyjen kehittämiseksi
- Tavoitteena tehdä siirtohausta aito mahdollisuus vaihtaa alaa, suuntausta alan sisällä tai yliopistoa
- Toiveena myös rohkaista nuoria luottamaan mahdollisuuksien moninaisuuteen
→ hakemaan ja ottamaan vastaan opiskelupaikkoja myös ensisijaisen toiveen ulkopuolelta

Miten muutokset opiskelijavalinnoissa vaikuttavat lukioaikaisiin valintoihin?

Oman kiinnostuksen mukaan tehdyt ainevalinnat lukiossa antavat todennäköisesti myös kiinnostavan koulutusalan kannalta keskeistä osaamista, josta on hyötyä

- todistusvalinnassa
- valintakokeessa
- yliopisto-opinnoissa

Vaikka opiskelijavalinnat muuttuvat, **koulutusalojen sisältö ja osaamisvaatimukset eivät ole muuttumassa**

- Useimmilla aloilla vaaditaan lähinnä melko geneerisiä valmiuksia omaksua koulutusalan tietoja ja taitoja
- Joillain aloilla edellytetään tietyn tasoista substanssiosaamista (esim. useimmat kielet ja luonnontieteet)

→ Näitä valmiuksia yliopistot mittaavat niin todistusvalinnalla kuin valintakokeilla jatkossakin

Kiitos!

YLIOPISTOJEN
OPISKELIJAVALINTOJEN
KEHITTÄMISHANKE
2022–2025

[Blogs.helsinki.fi/valintahanke](https://blogs.helsinki.fi/valintahanke)
valintahanke@helsinki.fi